

PRESSENS
FAGLIGE UTVALG

PFU-SAK NR. 173/18

KLAGER: Øystein Moe
PUBLIKASJON: Avisa Nordland
PUBLISERINGSDATO: 03.07.2018
STOFFOMRÅDE: Diverse
SJANGER: Leserinnlegg
SØKERSTIKKORD: Respekt for menneskers egenart, stigmatisering
REGISTRERT: 02.08.2018
BEHANDLET I PFU: 27.11.2018
BEHANDLINGSTID: 115 dager
KLAGEGRUPPE: Privatperson
PFU-KONKLUSJON:
HENVISNING VVPL.:
OMTALE/ANONYM.:
MERKNADER:

SAMMENDRAG:

Avisa Nordland (AN) publiserte **tirsdag 3. juli 2018** et kort leserinnlegg med tittelen «Homofile hylles». I innlegget sto det (i sin helhet):

«En ung fotballspiller er krøpet ut av skapet og erklært seg som homofil. Han blir intervjuet av TV og betraktes som en helt. 'Det er sykt viktig å stå fram!', mener den unge homsen.
'Viktig'? Nepp. 'Sykt'? Ja, dessverre. Mange blir født med mer eller mindre anatomiske og/eller fysiologiske skavanker; de går ikke i 'pride'-tog under applaus og hylles ikke som helter i mediene.
Skulle noen hylles, måtte det være de som motarbeider landets minimale fødselsrate ved å praktisere naturlig erotikk og produserer normalt avkom.»

To dager senere, **torsdag 5. juli 2018**, publiserte avisa en beklagelse under tittelen «AN beklager». Her skrev avisa:

«Tirsdag 3. juli publiserte vi et debattinnlegg i papiravisa under overskriften 'Homofile hylles'. Sterke påstander i ytringen har skapt betydelige reaksjoner. Avisa Nordland arbeider for vid yringsfrihet, også for meninger som mange ikke deler og som kan oppfattes som krenkende. Uten å gå inn på hvorvidt det publiserte innlegget bryter med lov eller Vær Varsom-plakat, vil vi beklage at innlegget kom på trykk i den form det ble publisert.

Vi ønsker sterke meninger, men også en respektfull tone. Trakassering aksepteres ikke. Red.»

KLAGEN:

Klager er en leser som mener det publiserte innlegget innebærer et brudd på punkt 4.3 i Vær Varsom-plakaten (VVP): «Vis respekt for menneskers egenart og identitet, privatliv, etnisitet, nasjonalitet og livssyn. Vær varsom ved bruk av begreper som kan virke stigmatiserende. Fremhev ikke personlige og private forhold når dette er saken uvedkommende.»

Klager skriver: «I innlegget slår han [skribenten] fast at å komme ut av skapet neppe er viktig, men at homofili "sykt", og jamnstiller homofili med "mer eller mindre anatomiske og/eller fysiologiske skavanker". Han påstår et motsetningsforhold mellom homofili og det å "praktisere naturlig erotikk", som produserer avkom - man må anta det dreier seg om heterofilt samleie. Altså, naturlig erotikk forutsetter heterofili. Homofili er ikke sykt, det er ikke en skavank, og det er ikke unaturlig. Å påstå slikt er å stigmatisere en allerede utsatt gruppe, og det er respektløst.»

FORSØK PÅ MINNELIG LØSNING:

Partene har vært i kontakt med sikte på å løse saken i minnelighet, uten at dette har ført fram.

TILSVARSRUNDEN:

Avisa Nordland (AN) forklarer at avisa på leserbrevplass tillater «både synspunkter og formuleringer som verken deles, forsvares eller vil kunne brukes i redaksjonelle artikler». Avisa påpeker også: «Dette er en del av ytringsfriheten som må omfatte også kontroversielle innlegg, hvor provoserende eller krenkende de enn måtte framstå for enkelte.»

Videre minner AN om at det fortsatt finnes «personer som oppfatter homofili som en 'sykdom' som kan helbredes, eller som en 'skavank' noen bare undertrykkende må leve med». AN skriver: «Hvor uhyrlig og støtende dette måtte framstå, må det være tillatt å formidle slike eksisterende holdninger også i det offentlige rom. Der kan de møtes med motforestillinger og debatt som kan bidra til nyanserte syn og endrede holdninger.»

Slik AN ser det, er innholdet i det publiserte innlegget imidlertid tolkbart, og skribenten formidler ikke direkte at homofili er en sykdom: «Skribenten bruker her ordet 'sykt' i anførsel, som en sitering fra forannevnte uttalelse, muligens også som en karakteristikk av tematikken som 'syk', slik ordet ofte i dag noe slangmessig brukes.» AN tilføyer: «Senere bruk av ordet 'skavank' framstår mer direkte rettet mot legningen. Hans budskap er imidlertid av generell karakter, rettet mot 'hyllesten' av en legning.»

AN understreker at avisa ikke deler synspunktene, og forstår reaksjonene. Avisa forklarer at den publiserte en beklagelse fordi «deler av innholdet også bryter med den form og tone vi ønsker på våre debattsider». AN påpeker imidlertid: «vi mener innlegget likevel isolert sett både er innenfor ytringsfriheten og at en publisering også holder seg innenfor god presseskikk. Vår beklagelse følger av våre interne retningslinjer om hva vi ønsker å sette på

trykk. Men sett mot hva som kan publiseres innenfor vårt felles etiske regelverk, mener vi dette må kunne aksepteres i et samfunn der en åpen debatt med stor takhøyde tilstrebes.»

For øvrig viser AN til at innlegget er skrevet under med fullt navn, «av en person som i årtier jevnlig har bidratt med leserinnlegg, ofte med tema knyttet til tro og livssyn, moral og etikk», samt: «Han formidler meninger, gjerne også i en noe sarkastisk eller ironisk form, som ofte provoserer andre, forsterket av en noe særpreget språkbruk som han dyrker.» Slik AN ser det, er skribenten altså velkjent for avisas lesere, og «innlegget vil nok bli oppfattet som 'et typisk Wiksaas-innlegg'».

AN legger dessuten til: «For øvrig anser vi homofili som stadig mer akseptert i vårt samfunn. Når klager definerer homofile som en 'allerede utsatt gruppe', kan dette i seg selv kanskje bidra mer til fortsatt stigmatisering enn til en alminneliggjøring der mennesker respekteres uansett seksuell legning.»

Klager viser til ANs ytringsfrihets-argument og skriver: «Dette tyder for meg på at Avisas Nordland anser det som en slags plikt å sette tøv på prent i ytringsfrihetens navn. Det er i så fall en helt misforstått bruk av begrepet ytringsfrihet. Ytringsfriheten skal sikre at Wiksaas slipper rettsforfølgelse for sine ytringer, men det er ingen som plikter å gi ham noen plattform.»

Etter klagers mening svarer AN heller ikke på sakens kjerne: «At "homofile hylles", at homofili er "sykt", "unaturlig" eller en "skavank" er ikke bare en "kontroversiell ytring", det er faktisk feil.» Klager viser her til en utstilling om homofili i naturen og skriver: «I presentasjonen av utstillingen står følgende å lese: "Nyere sammenfatninger av vitenskapelige data, dokumenterer at seksualitet rettet mot eget kjønn er et vanlig og utbredt fenomen i dyreriket. Det dreier seg ikke bare om tilfeldig homoseksuell kontakt, men i mange tilfeller om pardannelse som varer livet ut.»

Videre er klager uenig i at skribenten bruker uttrykket «sykt» som slang: «Anførselstegnene er brukt fordi han siterer en nyhetsartikkel hvor en ung fotballspiller står fram som homofil, der denne sier at det er sykt viktig å stå fram. For meg framstår det tvert imot som Wiksaas siterer den slangmessige bruken av ordet for å understreke den medisinske betydningen.»

For øvrig kommenterer klager også ANs avsluttende bemerkning knyttet til hvorvidt homofile er en utsatt gruppe eller ei: «Mitt inntrykk har vært at hatkriminalitet, herunder netthets og vold mot homofile, har økt de siste årene, et kjapt googlesøk viser at helseminister Bent Høie snakket om dette i et intervju publisert på NRK.no i juni i år: "Vi ser utfordringer knyttet til fremvekst av hatkriminalitet." At avisas mener at jeg ved å kalle homofile en utsatt gruppe "kanskje bidra mer til fortsatt stigmatisering", mens Wiksaas innlegg altså ikke gjør det, vitner ikke om at de tar problematikken på noe stort alvor.»

Avisa Nordland (AN) innvender at ytringsfrihet ikke bare handler om å sikre at noen slipper rettsforfølgelse for sine ytringer, og at den dessuten ikke er absolutt. AN skriver: «Fra et redaksjonelt ståsted handler det også om å bidra til å gi spalteplass og dermed en plattform for ulike ytringer, også de provoserende og i enkeltes øyne krenkende. Uten publiseringsplattformer i det offentlige rom, blir ikke ytringsfriheten reell slik det skal være i et demokrati.»

Når det gjelder klagers argument om at innholdet er feil, innvender AN: «Folks meninger og holdninger kan være basert på både faktafeil, oppfattelsesevne, egne tolkninger og fordommer. Det kan ikke hindre at de også skal ha rett til å ytre sine meninger offentlig. Den beste måten å møte slike meninger på, er å ta til motmæle gjennom motinnlegg.»

AN påpeker at klager fortsatt er velkommen til «å imøtegå skribentens meninger og ordbruk i våre spalter».